

Bruxelles, 23. svibnja 2023.
(OR. en)

9675/23

ESPACE 23
CFSP/PESC 754
CSDP/PSDC 405
TRANS 202

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 23. svibnja 2023.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 8962/23

Predmet: Pravedno i održivo korištenje svemirom
– *zaključci Vijeća (odobreni 23. svibnja 2023.)*

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o pravednom i održivom korištenju svemirom, koje je Vijeće usvojilo na 3949. sastanku održanom 23. svibnja 2023.

Zaključci Vijeća o pravednom i održivom korištenju svemirom

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

- A. Zaključke Vijeća o pristupu EU-a upravljanju svemirskim prometom od 10. lipnja 2022.¹, u kojima se predlaže primjena radne definicije upravljanja svemirskim prometom iz Zajedničke komunikacije Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku pod naslovom „Pristup EU-a upravljanju svemirskim prometom – EU-ov doprinos globalnom pitanju” od 15. veljače 2022.² kao temelja za tekući rad na razini EU-a i pripremu doprinosa EU-a međunarodnim raspravama;
- B. Izvješće predsjedništva o upravljanju svemirskim prometom od 4. studenoga 2021.³, kao prekretnicu u planu koji je potvrdilo Vijeće, u kojem se naglašava potreba za razvojem pristupa EU-a upravljanju svemirskim prometom uz poštovanje nadležnosti država članica i njihove namjere da ostanu odgovorne za razvoj, nadzor i provedbu pravila o upravljanju svemirskim prometom, u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije;
- C. Zajednički doprinos EU-a provedbi Smjernica za dugoročnu održivost aktivnosti u svemiru Odbora UN-a za miroljubivo korištenje svemirom⁴;

¹ 10071/22.

² JOIN(2022) 4.

³ 13407/21 + COR 1.

⁴ Dokument A/AC.105/C.1/2023/CRP.12 dostupan je na https://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2023/aac_105c_12023crp/aac_105c_12023crp_12_0_html/AC105_C1_2023_CRP12E.pdf.

1. UVIĐA da je svemir globalno zajedničko dobro, slobodno za istraživanje i korištenje svim državama bez ikakve diskriminacije, na temelju jednakosti i u skladu s međunarodnim pravom⁵; te NAGLAŠAVA pravo na slobodno, pravedno i mirno korištenje svemirom i pristup svemiru u korist svih naroda, bez obzira na stupanj njihova gospodarskog ili znanstvenog razvoja ili razinu njihovih svemirskih kapaciteta; ISTIČE da bi pravedno i održivo korištenje svemirom trebalo ispuniti sadašnje potrebe, a da se pritom ne ugrozi sposobnost budućih generacija da ispune vlastite potrebe;
2. UVIĐA da su svemirska tehnologija, podaci i usluge postali neophodni u svakodnevnom životu Europljana i Europljanki, a time i pokretači tehnološkog razvoja i inovacija, stvaranja prilika za zapošljavanje i gospodarskog rasta, povećanja europske konkurentnosti, podupiranja zelene i digitalne tranzicije, zaštite EU-a i njegovih građana i građanki te jačanja otpornosti i sigurnosti EU-a;
3. UVIĐA da određene satelitske orbite, posebno niske Zemljine orbite, brzo postaju zagušeno i opasno područje zbog sve veće količine svemirskih objekata, kao što su otpad i sateliti, uključujući one kojima nije moguće manevrirati, koji se kreću u orbiti vrlo velikim brzinama, čime se ugrožavaju sadašnje i buduće mogućnosti korištenja svemirom i pristupa njemu; PODSJEĆA da dosad nezabilježen broj objekata u svemiru brzo raste i predstavlja izravan rizik za siguran i održiv promet u orbiti i aktivnosti u svemiru; ISTIČE da će se u aktualnim uvjetima budućim aktivnostima u svemiru dodatno povećati količina otpada; i PRIMA NA ZNANJE važnost kapaciteta za praćenje satelita, praćenje svemirskog otpada i izbjegavanje sudara te za omogućivanje sigurnog pristupa svemiru i povratka iz njega;
4. POZIVA države članice i Komisiju da potiču provedbu mjera ublažavanja kako bi se budući svemirski otpad sveo na minimum i da promiču istraživačke aktivnosti sanacije otpada kako bi se upravljalo postojećom količinom otpada, uz istodobno jačanje europske konkurentnosti;

⁵ Osobito s Ugovorom o načelima koja uređuju djelatnosti država na istraživanju i iskorištavanju svemira, uključujući Mjesec i druga nebeska tijela od 27. siječnja 1967.

5. POTVRĐUJE da su čimbenici kao što su sigurnost, zaštita i održivost ključni za postizanje pravednog i održivog korištenja svemirom; PONOVRNO ISTIČE potencijal i važnost pristupa EU-a upravljanju svemirskim prometom, u skladu sa Zaključcima Vijeća o pristupu EU-a upravljanju svemirskim prometom; POZDRAVLJA jačanje kapaciteta putem doprinosa Konzorcija EU-a za nadzor i praćenje u svemiru i novoosnovanog partnerstva EU-a za nadzor i praćenje u svemiru, u suradnji s Agencijom EU-a za svemirski program, kao i inicijative kao što su suradnja na globalnoj razini kojom se nastoji osigurati sigurno, zaštićeno i održivo korištenje svemirom;
6. POTIČE Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama i, prema potrebi, Visokim predstavnikom, analizira zahtjeve za osiguravanje sigurnih, zaštićenih i održivih aktivnosti u svemiru, uzimajući u obzir aspekte sigurnosti i obrane gdje je to relevantno, koje trebaju slijediti svi pružatelji satelitskih usluga koji nude usluge EU-u i njegovim građanima, uz istodobno jačanje europske konkurentnosti, među ostalim razmjenom najboljih praksi među državama članicama i aktivnostima izgradnje kapaciteta;
7. POZIVA Komisiju da razmijeni stajališta s državama članicama i istraži poticajne mjere kako bi potaknula pružatelje satelitskih usluga na upotrebu pravno neobvezujućih instrumenata razvijenih na nacionalnoj ili međunarodnoj razini kako bi se potaknulo održivo korištenje svemirom;
8. POZIVA države članice i Komisiju da razmjenjuju najbolje prakse o izdavanju dozvola za lansiranje, sigurnosnim postupcima i o mjerama kojima se nastoji osigurati održivo korištenje svemirom na temelju nacionalnih zakona o svemiru kako bi se uspostavili dosljedni pristupi među državama članicama EU-a, među ostalim s pomoću paketa instrumenata predviđenih u zajedničkoj komunikaciji pod naslovom „Pristup EU-a upravljanju svemirskim prometom – EU-ov doprinos globalnom pitanju”;

9. UVIĐA da se moraju uzeti u obzir učinci svjetlosnog onečišćenja i elektromagnetske interferencije, posebno iz satelitskih konstelacija, te da se moraju uvesti mjere ublažavanja kako bi se što više smanjili negativni utjecaji na astronomska opažanja i istraživanja u cijelom svijetu; POZDRAVLJA rad Odbora Ujedinjenih naroda za miroljubivo korištenje svemirom (UN COPUOS) u tom pogledu;
10. PREPOZNAJE rizik od svemirskih meteoroloških opasnosti za svemirsku infrastrukturu i usluge te ključnu zemaljsku infrastrukturu; te POTIČE Komisiju da u suradnji s državama članicama i Europskom svemirskom agencijom dodatno razvije svemirske meteorološke usluge kako je predviđeno uredbom o svemiru;
11. ISTIČE da su frekvencije koje se upotrebljavaju u svemirskim uslugama i aktivnostima u svemiru ograničen prirodni resurs te da se njima mora koristiti racionalno, učinkovito i ekonomično; te POTIČE države članice da upravljaju izdavanjem dozvola za frekvencije kako bi se poduprlo pravedno i održivo korištenje svemirom;
12. POZIVA države članice i Komisiju da nastave provoditi 21 dobrovoljnu smjernicu za dugoročnu održivost aktivnosti u svemiru; POTIČE Komisiju i Visokog predstavnika da zajedno s državama članicama slijede usklađen i koordiniran pristup o tome kako postići učinkovitu provedbu tih smjernica, među ostalim u svemirskom programu EU-a i uz poštovanje nadležnosti država članica, kako bi se ostvario dugoročno održiv europski pristup; osobito SMATRA da bi trenutni zahtjev za sigurnu razgradnju satelita 25 godina nakon isteka njihova životnog vijeka trebalo ponovno razmotriti; te POZIVA Komisiju da iznese prijedloge zahtjeva o kojima će države članice raspravljati kako bi se postigla održivost i koje bi države članice i Europska služba za vanjsko djelovanje mogle prenijeti, ako je primjenjivo, relevantnim međunarodnim forumima;

13. POTIČE Komisiju da poduzme potrebne korake kako bi Unija, ako je to primjereno, proglasila da EU prihvaća prava i obveze iz Sporazuma o spašavanju, Konvencije o odgovornosti i Konvencije o registraciji u skladu s ugovorima i konvencijama Ujedinjenih naroda o svemiru;
 14. POZIVA Komisiju i države članice da teže globalnoj provedbi smjernica koje bi mogle dovesti do sigurnog i održivog korištenja svemirom, u skladu s radom UN-ova COPUOS-a i njegovih pododbora; te PREPOZNAJE potrebu za daljnjim promicanjem, na multilateralnoj razini, očuvanja sigurnosti, zaštite i održivosti svemira.
-